Høringssvar fra Unge funksjonshemmede

Høring om forslag til ny generell del av læreplanverket for grunnopplæringen som skal erstatte gjeldende Generell del og Prinsipper for opplæringen
Kunnskapsdepartementet, 12. juni 2017

Unge funksjonshemmede er en interesseorganisasjon for 35 frivillige ungdomsorganisasjoner, som til sammen har over 25 000 medlemmer. Siden 1980 har vi kjempet for deltakelse og likestilling for funksjonshemmet ungdom. I dag er vi en sentral kunnskapsleverandør og samarbeidspartner for alle som jobber med arbeidsliv, helse og organisasjonsutvikling for unge med funksjonshemminger og kroniske sykdommer. Unge funksjonshemmede er partipolitisk uavhengig. Organisasjonen er demokratisk og selvstendig, og har eget styre, eget regnskap og egne vedtekter.

Unge funksjonshemmede viser til høringsbrev (ref. 17/1340), og ønsker med dette å gi våre innspill til høring om forslag til ny generell del av læreplanverket for grunnopplæringen som skal erstatte gjeldende Generell del og Prinsipper for opplæringen.

Navn på dokumentet
Departementet foreslår at dokumentet skal hete *Overordnet del – verdier og prinsipper.* Unge funksjonshemmede mener at dette er et godt forslag til navn, og vil videre i vårt høringssvar bruke betegnelsen Overordnet del – verdier og prinsipper og forkortelsen Overordnet del når vi omtaler utkastet som er sendt på høring.

Menneskeverdet
I høringsutkastet står det at «*Skolen skal sørge for at menneskeverdet og de verdiene som støtter opp om det, legges til grunn for opplæringen og hele virksomheten.»* Unge funksjonshemmede mener at det ikke er nok at opplæringen støtter opp om menneskeverdet, men at det også bør stilles krav til at det gis opplæring i menneskeverdet.

I Den generelle delen av læreplanen fra 1993 s. 3 står det:

> «Synet på menneskets likeverd og verdighet er en spore til stadig på nytt å sikre og utvide friheten til å tro, tenke, tale og handle uten skille etter kjønn, funksjonsevne, rase, religion, nasjon eller posisjon. Dette grunnsyn er en varig kilde til endring av samfunnet for å bedre menneskenes kår.»

Unge funksjonshemmede mener at det at alle mennesker er like mye verdt, uavhengig av kjønn, funksjonsevne, rase, religion, nasjon eller posisjon, bør komme tydeligere frem i Overordnet del. Det er viktig at Overordnet del ikke svekker menneskeverdets verdi i skolen sammenlignet med hvor stor og tydelig plass Den generelle delen har gitt menneskeverdet.

Unge funksjonshemmede mener at FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne, som skal sikre at funksjonshemmede får innfridd menneskerettighetene sine på samme måte som alle andre, bør inn i Overordnet del som et av flere eksempler på menneskerettigheter.

Profesjonsfellesskap og skoleutvikling
Unge funksjonshemmede mener at det bør komme frem at samarbeid med andre offentlige instanser med ansvar for barn og unges læring, utvikling og oppvekstmiljø også er en sentral oppgave for skolen. Dette gjelder særlig for elever med behov for særskilt tilrettelegging.

Manglende oppmerksomhet rundt funksjonsnedsettelser
I Den generelle delen av læreplanen fra 1993 s. 4 står det:

> «Mange mennesker er funksjonshemmet i forhold til sine omgivelser. Oppfostringen må formidle kunnskaper om og fremme likeverd og solidaritet overfor dem som har andre forutsetninger enn flertallet. Og den må skape skjønn for at vi alle kan rammes av sykdom eller ulykker, nød eller prøvelser, slag eller sorg, som kan gjøre enhver avhengig av andres omsorg.»

Unge funksjonshemmede ønsker å presisere at vi er glade for at selve ordlyden fra Den generelle delen av læreplanen ikke er videreført. Samtidig er vi skuffet over at funksjonsnedsettelse eller funksjonshemming ikke er nevnt i Overordnet del. Det bør komme tydeligere frem i Overordnet del at mange barn og unge har en funksjonsnedsettelse, og at dette bør prege planlegging, gjennomføring og videreutvikling av all opplæring fra grunnskole til videregående opplæring.

Overordnet dels brukervennlighet
Unge funksjonshemmede mener at det er svært positivt at departementet har utarbeidet et dokument som erstatter Generell del og Prinsipper for opplæringen. Videre mener vi at Overordnet del med fordel kunne ha vært enda kortere. Grunnen til dette er at et kortere og mer presist dokument vil være lettere å bruke i skolehverdagen. Dessuten ville dette gjort dokumentet mer tilgjengelig for barn og unge. Om departementet ser at det ikke lar seg gjøre å korte dokumentet ytterligere, så bør det utarbeides en offisiell lettlest kortversjon av dokumentet.

Camilla Lyngen, styreleder
Telefon 91 84 69 84
camilla@ungefunksjonshemmede.no

Synne Lerhol, generalsekretær
Telefon 48 09 35 90
synne@ungefunksjonshemmede.no